

Poznań, 31 maja 2016 roku

Szanowna Pani
Grażyna Wróblewska
Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
Przewodnicząca Krajowej Rady RIO

Komisja Finansów Publicznych Związku Miast Polskich zwraca się z prośbą o wyrażenie opinii w temacie dwóch kwestii związanych z centralizacją rozliczeń podatku VAT, po wyroku TSUE z 29 września 2015 r. w sprawie C-276/14 Gmina Wrocław przeciwko Ministrowi Finansów.

Wyrokiem tym stwierdzono, że podmioty prawa publicznego, takie jak gminne jednostki budżetowe, nie mogą być uznane za podatników podatku od wartości dodanej, gdyż nie spełniają kryterium samodzielności gospodarczej. Zdaniem TSUE jednostki te nie ponoszą ryzyka gospodarczego związanego z działalnością gospodarczą powierzoną im w imieniu i na rachunek gminy oraz nie odpowiadają za szkody spowodowane tą działalnością.

W wyniku wyroku TSUE Ministerstwo Finansów przygotowało kolejny raz projekt specustawy w zakresie centralizacji rozliczeń w podatku Vat przez JST, jednakże w przygotowywanych projektach nie uwzględniono następujących problemów przedstawianych przez jednostki samorządu terytorialnego:

1a) jak należy traktować podatek Vat, czy jako dochód- czyli ujmować wszystkie należności z tytułu dochodów JST brutto (dochody opodatkowane podatkiem Vat), a podatek Vat do zapłaty do Urzędu Skarbowego jako wydatek, dla którego ustalany jest plan,

1b) czy należności z tytułu dochodów ujmować netto, wówczas podatek VAT jest ewidencjonowany jako rozrachunki z Urzędem Skarbowym, a zapłata podatku następuje z dochodu jako jego pomniejszenie,

1c) jak należy przeprowadzić rozliczenie podatku VAT w dochodach gromadzonych na rzecz Skarbu Państwa, w związku z realizacją zadań zleconych. (w chwili obecnej funkcjonuje na poziomie JST praktyka pomniejszenia zrealizowanych dochodów o podatek VAT odprowadzany do Urzędu Skarbowego; w przypadku ustalenia innej formy rozliczenia tj. zapłaty VAT z wydatków konieczne byłoby zwiększenie dotacji na pokrycie zwiększonych o VAT wydatków).

Obecnie jednostki samorządu terytorialnego stosują dwa sposoby ujmowania podatku VAT. Te dwa sposoby prezentacji danych w sprawozdawczości budżetowej, zarówno w Rb-27s, jak również w RB-28s powodują zniekształcenie danych liczbowych/statystycznych na poziomie krajowym i brak porównywalności tych danych. W związku z tym konieczne jest ujednoczenie sposobu ewidencjonowania podatku VAT.

Obecnie JST przygotowują się do scentralizowania rozliczenia podatku VAT od dnia 1 stycznia 2017 roku i podejmują prace z tym związane, jednakże w dotychczasowych projektach specustawy nie ujęto zmian do ustawy o finansach publicznych, które skutkowałyby zmianą Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa,

budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz.U. z 2013 poz.289 ze zm.) w zakresie ujmowania rozliczeń w księgach.

Aktualne uregulowania prawne dotyczące planu kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych nie wskazują miejsca ujęcia scentralizowanego rozliczenia podatku VAT. Jedynie w proponowanych zmianach ustawy o finansach publicznych, w rozdziale 5 Zmiany w przepisach obowiązujących wskazano:

Art. 20. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Samorządowy zakład budżetowy może otrzymać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środki finansowe wynikające z rozliczenia podatku od towarów i usług związanego z tym zakładem.”;

2) w art. 16 w ust. 2 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) zasady ustalania i przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku od towarów i usług, z tym, że ich wysokość nie może być wyższa niż wynikająca z rozliczenia podatku związanego z tym zakładem”¹

Proponowane zmiany ustawy dotyczą jedynie „zwrotu” dla samorządowego zakładu budżetowego nadwyżki podatku naliczonego nad należnym, aby uniknąć wzrostu cen usług przez nie świadczonych. Nie wskazano natomiast jak należy tę operację ujmować – czy jako wydatek budżetu JST, czy jako rozrachunki.

Zatem powstaje kolejne pytanie: czy scentralizowane rozliczenie traktować jak sprawozdanie łączne (będzie konieczność eliminowania wewnętrznych rozliczeń) i zorganizować na poziomie budżetu? Czy rozliczenie to ująć przy jednostce – urząd, czy zwrot VAT-u oddawać jednostce budżetowej tak jak zakładowi, a zapłatę za jednostkę budżetową VAT-u do Urzędu Skarbowego traktować jako należność urzędu lub budżetu od jednostki budżetowej?

Obecnie nie przyjęto jednego sposobu rozliczeń, który winien być stosowany przez wszystkie JST. Zatem istnieje konieczność ujednoczenia ujęcia scentralizowanego rozliczenia podatku Vat w taki sposób, aby dane wykazywane w sprawozdawczości budżetowej i finansowej były porównywalne na poziomie ogólnopolskim.

Uznanie przez Krajową Radę RIO za właściwe jeszcze innego rozwiązania niż zaproponowane powyżej lub kilku z nich jednocześnie, przyjmując że sposób rozliczania podatku VAT przez samorządy zależeć powinien od przyjętych zasad w tym zakresie przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, będzie dla nas również pomocne.

Z wyrazami szacunku

Zygmunt Frankiewicz
PREZES ZWIĄZKU

¹ (projekt z dnia 5.04.2016 r. : Ustawa z dnia ... 2016 r. o zasadach rozliczeń w podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich EFTA a także ze środków publicznych, przeznaczonych na realizację projektów przez jednostki samorządu terytorialnego